

Pauliina Mäkelä

Senja opettaa sinulle ruotsia syntyi talkootyöllä. Facebookissa on myös useita muita oppimisympäristöjä.

Virtuaalisen oppimisen iloa

Suomessa alkoi vuonna 2011 uusi ilmiö, kun Facebookiin syntyi avoimia oppimisyhteisöjä. Tuolloin useat vapaaehtoiset perustivat julkisia profiileja, joiden kautta kuka tahansa voi oppia kieliä ilmaiseksi, avoimesti ja omaan tahtiinsa.

Ensin tuli Samu opettaa Sinulle Viroa! Sen jälkeen ilmestyi Senja opettaa sinulle ruotsia ja myöhemmin vielä Lena opettelee kanssasi Saamea -yhteisö. Jokainen osallistuja voi toimia sivulla sekä oppijana että opettajana.

Kantavana ajatuksena on, että kielitaito on rikkautta ja vuorovaikutus lisää yhteisymmärrystä. Facebookin kielisivuilla opitaan uutta, ylläpidetään olemassa olevaa taitoa sekä täydennetään sanavarastoa.

Myöhemmin Facebookiin on ilmestynyt useita muitakin oppimissivuja, joilla voi harrastaa kieliä ja tekniikkaakin. Sivuille voi liittyä kuka tahansa Facebookissa oleva painamalla Tykkää-nappia.

Facebook-sivujen rinnalle on perustettu ryhmiä, joissa keskustellaan sekä jaetaan tietoa, linkkejä ja ideoita.

Ilmaiseksi 24 h

Toistaiseksi suosituimmaksi Facebookin oppimisyhteisöksi on noussut tammikuussa 2011 avattu Senja opettaa sinulle ruotsia yli 12 000 tykkääjällään. Sivulla esitetty kieleen liittyvä kysymys saa vastauksen muutaman tunnin sisällä, seitsemän päivää viikossa, 365 päivänä vuodessa.

Jo ensimmäisen kuukauden aikana Senjan mittarit näyttivät erinomaisia lukemia: päiväkäyntejä oli yli 22 000 ja kuukausikäyntejä yli 661 000. Helmikuun 2011 raportin mukaan Senjan avulla opittiin noin sata sanaa viikossa eli 400 sanaa kuukaudessa.

Senja opettaa sinulle ruotsia -yhteisöllä on oma blogi osoitteessa <http://hurrinhurmauskone.com/>.

Joulukuussa 2011 sivuston ylläpitäjät esitetyivät blogissa. Heitä on 20 yksityishenkilöä kolmesta maasta kymmenessä kaupungissa. Näillä vapaaehtoisilla ei ole yhteistä poliittista, taloudellista, aatteellista tai pakoruotsikantaa.

Tammikuussa 2012 julkaistiin ”12 miljoonaa käyntiä nollabudjetilla – näin se tehtiin” -blogikirjoitus, jossa kerrottiin ympäri vuorokauden toimivasta ilmaisupalvelusta.

Opettajan runsaudensarvi

Sosiaalinen media tarjoaa resursseja myös opettajille. Vinkkiverkko on wikisovellus,

jonka sisällysluettelossa on tällä hetkellä noin 60 pääotsikkoa. Niiden alta löytyy materiaaleja arvioinnin kehittämistä ympäristö- ja luonnontietoon.

Välineitä päivittäiseen työhönsä saavat eri aineiden opettajat äidinkielestä fysiikkaan ja käsityöstä mediakasvatukseen – tarjonta on kattava. Lisää sisältöä syntyy jatkuvasti, sillä wikiympäristössä jokainen osallistuja on paitsi tiedon hyödyntäjä, usein myös sen tuottaja.

Oppiaineittain jaoteltu sisältö koostuu oppimateriaaleista, työkaluista, blogeista, hankkeista, opasteista ja verkostoista. Kaikille avoin Vinkkiverkko löytyy osoitteesta <http://vinkkiverkko.wikispaces.com/>.

Innostu ja osallistu

Sosiaalisen median hyödyntäminen opetuksessa, oppimisessa, työelämässä tai oikeastaan ihan missä tahansa ei ole pelkkää välineiden oppimista, vaan uusien toimintatapojen omaksumista ja käyttöä.

Se on ainakin luottamusta, avoimuutta, keskeneräisyyden sietämistä, aitoutta, verkostoja, innostamista, jakamista, vuorovaikutusta, osallistamista, reaaliaikaisuutta, keskustelua ja yhteistyötä.

Sosiaalinen media tukee maamme laadukasta ja tasa-arvoista opetusta, kuten jutun alussa mainitut esimerkit kielten opiskelun alueelta osoittavat. ■

Kielikouluja Facebookissa

- Senja opettaa sinulle ruotsia (yli 12 000 tykkääjää) <http://www.facebook.com/Senjaopettaa>
- Samu opettaa Sinulle Viroa! (yli 4 300 sivutykkääjää) <http://www.facebook.com/samuopettaa>
- Lena opettelee kanssasi Saamea (yli 900 sivutykkääjää) <http://www.facebook.com/Lenaopettelee>
- Victor treenaa svenskaa (yli 510 sivutykkääjää) <http://www.facebook.com/Victortreenaa>
- Helmut opettaa sinulle saksaa (yli 480 sivutykkääjää) <http://www.facebook.com/pages/Helmut-opettaa-sinulle-saksaa/214570341951699>
- Krista opettaa sinulle englantia (yli 300 sivutykkääjää) <http://www.facebook.com/pages/Krista-opettaa-sinulle-englantia/181562408603087>
- Juho opettaa sinulle puolaa (yli 160 sivutykkääjää) <http://www.facebook.com/juho.opettaa.puolaa>
- Venäjän kieli ja mieli / Русский язык и культура (yli 140 sivutykkääjää) <http://www.facebook.com/VenajanKieliJaMieli>
- Inna opettaa Sinulle venäjää (yli 30 sivutykkääjää) <http://www.facebook.com/InnaOpettaaSinulleVenajaa>

Vertaistuessa on voimaa

- Vesa opettaa sinulle sähkötekniikkaa ja elektroniikkaa. <http://www.facebook.com/pages/Vesa-opettaa-sinulle-s%C3%A4hk%C3%B6tekniikkaa-ja-elektroniikkaa/290845227630038>
- Tieto- ja viestintätekniikka opetuksessa/ICT in Education -ryhmässä jaetaan linkkejä, ideoita ja käydään keskustelua suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. <http://www.facebook.com/groups/237930856866/>
- Tablet-laitteet opetuksessa -ryhmässä jäsenet kertovat omia kokemuksistaan juuri niistä laitteista ja sovelluksista, jotka he kokevat itselleen tärkeiksi. <http://www.facebook.com/groups/294806730537020/>
- Aikuisopiskelijat -ryhmässä voi jakaa ajatuksia muiden kanssa. Ryhmästä löytää tietoa materiaaleista, tapahtumista ja koulutuksista. <http://www.facebook.com/groups/235877878621/>
- Suomen VirtuaaliAMK-verkostossa ammattikorkeakoulut tarjoavat opintojaan ja palvelujaan. <http://www.facebook.com/groups/293946350617060/>
- Pad lasten kuntoutuksessa ja opetuksessa -ryhmässä jaetaan linkkejä, ideoita ja keskustellaan. <http://www.facebook.com/groups/277346612317517/>
- Kiltakoulut -ryhmä on avoin keskustelupalsta ja idea-aitta. <http://www.facebook.com/groups/128216650619633/>

Koulutusrittäjä Pauliina Mäkelä Kinda Oy:stä työskentelee myös hanketyöntekijänä ja verkostojen ylläpitäjänä, tiedottajana sekä tapahtumien järjestäjänä.

Marko Forsblom

Askel kerrallaan kohti ubiikkia

Koska logistiikka muodostaa yli kymmenen prosenttia yritysten kustannuksista, on ensiarvoisen tärkeää varmistaa tehokkuuden jatkuva kehittyminen.

Logistiikan merkitys Suomen hyvinvoinnille on tunnustettu tosiasia. Kun logistiikkakustannukset edustavat yli kymmentä prosenttia yritysten kustannuksista, on ensiarvoisen tärkeää varmistaa tehokkuuden jatkuva kehittyminen sekä absoluuttisesti että myös suhteessa tärkeimpiin kilpailijamaihin.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana Euroopan tuottavuuden kehityksestä noin puolet on saatu aikaiseksi tieto- ja viestintätekniikan avulla.

Isot erot umpeen

Logistiikan toimialalla yritysmaat erot ovat suuria – siinä missä edelläkävijät näkevät älykkäät järjestelmät investointina ja kilpailuetuna, suhtautuvat hitaimmat niihin lähinnä lisäkustannuksina.

Suomen kilpailukyvyyn kannalta on erittäin valitettavaa, että jälkimmäiset edustavat logistiikkayritysten enemmistöä.

Suomi on monissa kansainvälisissä vertailuissa maailman kärkimaita, mutta sähköisten logististen toimintamallien käyttäminen on selkeästi vähäisempää kuin esimerkiksi Ruotsissa, jossa tavarankuljetuksen lähetystiedoista 90–95 prosenttia siirtyy jo sähköisesti.

Suomessa vastaava luku on vain noin 40 prosenttia. Alan tahtotilana on saavuttaa muiden Pohjoismaiden taso 2013 vuoteen mennessä.

Sanomat kuntoon

Tavoitteen saavuttamiseksi liikenne- ja viestintäministeriö käynnisti vuonna 2011 yhdessä kaupan, teollisuuden sekä kuljetusalan keskeisten toimijoiden kanssa ”SÄTKY – Sähköisten toimintamallien käytön lisääminen logistiikassa” -hankkeen, jossa päivitettiin aiemmin tehtyjä EDIFACT-pohjaisia kuljetuksen keskeisiä sanomia sekä luotiin näiden rinnalle vastaavat XML-pohjaiset sanomat.

Hankkeessa luotiin myös soveltamisohjeet samojen tietojen välittämiseksi XML-pohjaisilla UBL-sanomilla käyttäen Order-sanomaa kuljetustilauksen, Waybill-sanomaa rahtikirjan ja TransportationStatus-sanomaa kuljetustilanteen tietojen välittämiseen.

Lisäksi hankkeessa luotiin muunnostaulukot, joissa esitetään EDIFACT-sanomien ja vastaavien UBL-sanomien elementtien vastaavuudet.

Hankkeen päätoteuttaja oli TIEKE, jossa vaativaa kokonaisuutta vietiin eteenpäin erinomaisen ammattitaitoisesti. Tuotokset julkaistaan TIEKEN Verkottaja-palvelussa, jossa ne ovat alan kaikkien yritysten hyödynnettävissä.

Tuotokset käytäntöön

Hankkeen nyt valmistuttua voimme aloittaa kaikkein haastavimman ja tärkeimmän vaiheen eli tuotosten viemisen käytäntöön. Kyseessä ei ole ihan vähäpätöinen urakka, sillä Suomen maantiekuljetuksissa täytetään arviolta kaksikymmentä miljoonaa rahtikirjaa vuodessa.

Sähköisten lähetystietojen käyttäminen vähentää merkittävästi virheellisiä kuljetuksia, ja mahdollistaa lähetysten ajantasaisen seurannan. Suuria hyötyjä saavutetaan toimitusten laadun ja toimitusvarmuuden paranemisena.

Moninkertaista manuaalista työtä poistuu.

Logistiikkayritysten on myös aiempaa helpompaa tarjota erilaisia lisäarvopalveluja, kun kaikki tiedot on kerralla syötetty sähköisesti oikein.

Lisäksi yhdenmukaiset ja yhteensopivat toimintatavat vähentävät konversiotarvetta sekä vähentävät ympäristön kuormitusta parantaen siten eri osapuolten tuottavuutta. Digitalisointi käy kaikille kuljetusmuodoille.

Sähköinen tiedonsiirto yhdessä toimivien logistiikkaratkaisujen kanssa on yrityksen kilpailuvaltti.

Sähköisesti tehty tilaus pysyy ketjussa sähköisenä, aina laskutukseen asti.

Seuraava sukupolvi

SÄTKY-hankkeessa tehty sanomien määrittely ja sovellusohjeet ovat tärkeitä askelluksia edettäessä kohti laajaa logistiikan digitalisointia.

Maailman johtavat toimijat kehittävät jo seuraavan sukupolven ratkaisuja, joissa toistuvat termit ”Big Data”, ”Internet of Things”, ”RFID” ja ”Ubiquitous Logistics”.

Ei liene epäilystäkään, että logistiikkasektori etenee vääjäämättä kohti ubiikkia, jossa kaikki toimitusketjun osapuolet, vaiheet ja elementit ovat reaaliaikaisesti ja paikkasidonnaisesti yhteydessä toisiinsa.

Aika näyttää, milloin ja missä laajuudessa innovaatiot jalkautuvat yrityksiin.

Voitto kotiin

Nyt ensisijainen tavoite on saada sähköiset toimintamallit täysimittaiseen käyttöön Suomessa. Mikäli edellä esitetyt järkipäriset syyt eivät riittävästi motivoi toimijoita, niin sitten kaivetaan maaottelukortti esille eli Ruotsi on saavutettava, ohitettava ja voitettava.

Ja aivan kuin maaotteluviestissä, sähköinen toimitusketju on juuri niin vahva kuin on sen heikoimien lenkki. Pidetään yhdessä viestikapula liikkeessä, ja otetaan voitto kotiin. ■

Marko Forsblom, liikenneneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö

Suomen maantiekuljetuksissa täytetään arviolta kaksikymmentä miljoonaa rahtikirjaa vuodessa.

Logistiikan kehittäminen täydessä vauhdissa

● Elokuussa 2011 alkaneessa Sähköisten toimintamallien käytön lisääminen logistiikassa (SÄTKY) -hankkeessa luodut soveltamisohjeet on tarkoitettu apuvälineeksi neuvoteltaessa organisaatioiden välisestä sähköisestä tiedonsiirrosta.

Ohjeita voidaan käyttää hyväksi myös kehitettäessä olemassa olevien järjestelmien tiedonsiirto-ominaisuuksia. Soveltamisohjeet ja muunnostaulukot valmistuivat joulukuussa 2011 ja englanniksi käännetty soveltamisohjeet tammikuun 2012 lopulla. Hankkeen tuotokset julkaistaan TIEKEN Verkottaja-palvelussa.

Liikenne- ja viestintäministeriön sekä suomalaisen kaupan, teollisuuden sekä kuljetusalan keskeisten toimijoiden yhteishankkeella pyritään parantamaan suomalaisyritysten logistista toimintaa.

Tarkoitus on lisätä yritysten halukkuutta ottaa käyttöön sähköistä tiedonsiirtoa, nopeuttaa järjestelmien kehittämistä ja vähentää integraatiokustannuksia. Tavoitteena on saavuttaa muiden Pohjoismaiden taso vuoteen 2013 mennessä. Toimialan arvioitu hyöty on vuositasolla yli kymmenen miljoonaa euroa.

Yleisillä ja yhtäläisillä suosituksilla pyritään vähentämään yritys- tai organisaatiokohtaisia määrittelyksiä, jotka eivät välttämättä ole yhteentoimivia. Tavoitteena on nopeuttaa uuden tiedonsiirtotavan omaksumista Suomen kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. Logistiikan sähköistäminen on yksi liikenne- ja viestintäministeriön älyliikenteen kärkihankkeista. ■

SÄTKYssä mukana:

- Liikenne- ja viestintäministeriö
 - Elinkeinoelämän keskusliitto EK
 - Logistiikkayritysten liitto
 - Suomen Huolintaliikkeiden Liitto
 - Sahti-ryhmä (Logistiikkayritysten liiton Sähköisen tilaamisen edistämisen työryhmä)
 - Elintarviketeollisuusliitto
 - CHS Holding Oy
 - DB Schenker Oy
 - DSV Road Oy
 - Edi-soft Finland Oy
 - Itella Oyj
 - Keslog Oy
 - Logica Suomi Oy
 - Nokian Renkaat Oyj
 - Procomp Solutions Oy
 - Rauhala Yhtiöt Oy
 - Rautaruukki Oyj
 - Tuko Logistics
 - VR-Yhtymä Oy
 - TIEKE toimii projektipäällikkönä
- Lisätietoja: www.tieke.fi